

Миколаївський ЗООПАРК

Звіт про роботу Миколаївського зоопарку
загальнодержавного значення за 2025 рік

2026
Миколаїв

ТІЛЬКИ НАШИМИ
СПІЛЬНИМИ
ЗУСИЛЛЯМИ МИ
ЗБЕРЕЖЕМО
ЦЕЙ СВІТ

124 рік КУ Миколаївський зоопарк загальнодержавного значення – перед'ювілейний рік. Четвертий рік війни. Тривоги, турботи й надії. Здається, що всі вже звикли до цієї проклятої війни. І в кожного одна надія – скоріше б вона закінчилася та прийшла наша перемога.

Як би складно не було, зоопарк цей рік відпрацював гідно. Нам вдалося заробити 28 мільйонів гривень, при тому що відвідуваність зменшилася більш ніж удвічі порівняно з довоєнним роком. І все ж головне – ми зберегли колекцію тварин і наш колектив.

У зоопарку з'явилися: теплиця для рослин, «готель для комах». Ми нарешті, на прохання наших відвідувачів, привезли до зоопарку капібар. У цьому році ми отримали потомство від 52 видів, 1258 особин.

Зоопарк взяв участь у міжнародному аукціоні «ZooFanatica» у Польщі. Наш зоопарк цього року отримав статус критичної інфраструктури. 13 співробітників було заброньовано, 14 перебуває на фронті. Наступного року зоопарк відзначає 125 років із дня заснування. Ювілей зоопарку визнано значущим на державному рівні. У нас великі плани. Дай Боже, щоб вони здійснилися.

Володимир Топчий
Директор КУ Миколаївський зоопарк
Заслужений працівник культури України

The 124th year of Municipal Institution Mykolaiv Zoo of National Importance is a pre-anniversary year. It is the fourth year of war. Air raid sirens, worries and hopes have become part of daily life. It seems that everyone has already grown accustomed to this cursed war. And we all share one hope – that it will end soon and that our victory will come.

Despite all the challenges, the zoo has performed admirably this year. We managed to generate 28 million hryvnias in revenue, even though attendance dropped by more than half compared to the pre-war year. Most importantly, we preserved our animal collection and our team.

This year, greenhouses for plants and an "insect hotel" were established at the zoo. At the long-standing request of our visitors, we finally brought capybaras to the zoo.

During the year, we received offspring from 52 species, 1,258 individuals.

The zoo also took part in the international auction in Poland – "ZooFanatica".

This year, our zoo was granted the status of critical infrastructure. 13 employees were reserved from mobilization, while 14 are currently serving on the front lines.

Next year, the zoo will celebrate the 125th anniversary of its founding. The jubilee has been recognized as an event of national significance.

We have big plans. May God grant that they come true.

Volodymyr Topchy
Director of MI Mykolaiv Zoo
Honored Worker of Culture of Ukraine

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО КУ МИКОЛАЇВСЬКИЙ ЗООПАРК

м. Миколаїв
54003 Україна, Миколаїв
пл. Миколи Леонтовича,1
тел:

Тел:
E-mail

Офіційна сторінка:
Директор
Заслужений працівник культури України
Президент АЗУ
Заст. директора з зоотехнічних
питань
Заст. директора з адміністративно-
господарської діяльності
Начальник відділу вет. медицини
Штат
Площа
Відвідуваність*
Ссавці
Птахи
Плазуни
Земноводні
Риби
Безхребетні
ВСЬОГО:
Тварини Червоної книги України
МСОП
Риби
Земноводні
Плазуни
Птахи
Ссавці

Населення 465 516 осіб (на 2022 р.)

Директор: +380512571859
Заст. директора: +380512301983
Приймальня: +380512300550
topchy.zoo1@gmail.com
yuri.kirichenkozoo@gmail.com

www.zoo.nikolaev.ua
Топчий Володимир Миколайович (CBSG)

Кириченко Юрій Євгенович

Паршин Руслан Васильович
Явкін Олег Георгійович
238 осіб
184813 м²
155794 особи (на платній основі – 119844 особи)
85 видів 375 особин
106 видів 797 особин
60 видів 233 особини
5 видів 23 особини
95 видів 920 особин
51 вид 583 особини
402 види 2931 особина + 4813 ос. (віварій)
16 видів 64 особини
189 видів 1270 особин
31 вид 318 особин
3 види 16 особин
18 видів 60 особин
79 видів 658 особин
58 видів 218 особин

Членство: EAZA (кандидат), AZU, Species360, WAZA, VCF (Vulture Conservation Foundation)

Наш девіз: *«Тільки нашими спільними зусиллями ми збережемо світ диких тварин»*

Структура Миколаївського зоопарку:

1. Адміністративно-управлінський апарат
 2. Бухгалтерія
 3. Відділи, що утримують тварин: акватераріум, орнітології, хижих тварин, копитно-хоботних тварин, приматів, віварій, свійських тварин
 4. Відділ еколого-просвітницької роботи та зв'язків з громадськістю
 5. Відділ ремонтно-експлуатаційний
 6. Відділ ветеринарної медицини
 7. Відділ кормів
 8. Відділ складського господарства
 9. Відділ матеріально-технічного постачання
 10. Ботаніко-господарський відділ
 11. Відділ з експлуатації та ремонту автотранспорту та обладнання
- Списковий склад (облікова кількість) працівників на 01.01.2026 р. складає: 195 осіб.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

М.П. Леонтович

Миколаївський зоопарк був заснований у 1901 р. міським головою Миколою Павловичем Леонтовичем на базі його приватної колекції. Основою експозиції був акваріум. У 1918 р. колекція Леонтовича була націоналізована і названа Державним *Акваріумом-зоосадам*. Площа території була збільшена до 0,75 га.

У 1937 р. директором Ф.Г. Нічиковим при зоосаді був створений гурток юннатів, один із перших в Україні. У роки Другої світової війни в період німецько-фашистської окупації зоопарк не припиняв своєї діяльності. Після війни територія зоопарку стала упорядковуватись, колекція тварин поповнювалася. У 1948 р. Акваріум-зоосад був перейменований у *Миколаївський зоопарк*.

Ф.Г. Нічиков із першими учасниками гуртка 1937 р.

У 1977 р. зоопарк був переведений на нову територію площею 18 га. У 1993 р. зоопарк був прийнятий до Європейської асоціації зоопарків та акваріумів (EAZA), з 1995 р. зоопарк став членом Євро-Азіатської регіональної асоціації зоопарків та акваріумів (EARAZA). У 1998 р. зоопарк приєднався до Міжнародної системи обліку тварин (тоді – ISIS, нині Species360). 15 червня 2003 р. зоопарк був прийнятий у члени Всесвітньої Асоціації зоопарків і акваріумів (WAZA).

У 2001 р., ювілейному для зоопарку, був урочисто піднятий прапор зоопарку, відкрито нову експозицію тераріуму,

добудовано половину літніх вольєрів «Острова звірів», реконструйовано площу перед зоопарком і відкрито пам'ятник М.П. Леонтовичу. Основні урочистості, присвячені 100-річчю зоопарку, розпочалися 7 вересня 2001 р. відкриттям міжнародної конференції. У 2002 р. частина території була відчужена містом, а зоопарку прирізали іншу територію площею 11161 м². Загальна площа зоопарку склала 184813 м². 07 листопада 2002 р. Міжнародний Академічний Рейтинг популярності і якості «Золота фортуна» нагородив зоопарк «Кришталевим Рогом Достатку».

У 2003 р. у зоопарку змінилася адреса: площа перед зоопарком отримала ім'я його засновника М.П. Леонтовича. Були розроблені основні документи: кадастровий план на землю і технічний паспорт БТІ. У 2004 р. був складений генеральний план зоопарку. За результатами Всеукраїнського конкурсу якості продукції «100 кращих товарів України-2003» у 2004 р. Миколаївський зоопарк був визнаний переможцем у номінації «Обслуговування» та був відзначений Державним Знаком якості.

11 лютого 2005 р. громадськості була представлена драма М.О. Троянова «Сніданок у міського голови», присвячена трагічному життю засновника Миколаївського зоопарку міського голови М.П. Леонтовича. Для створення п'єси Миколаївський зоопарк забезпечив автора архівними матеріалами. 13 травня 2006 р. на площі ім. М. Леонтовича було відкрито «
світу» та закладено клумбу з землею, надісланою з

Афіша зоопарку 1938 рік

Пам'ятний знак співдружності зоопарків світу

Музей зоопарку

більш, ніж 30 зоопарків світу. У центрі клумби встановлений декоративний металевий покажчик відстані до зоопарків-учасників цієї акції. 6 жовтня 2006 р. відбулася урочиста презентація двох книг: збірки, що включає статтю «Мій Леонтович» (автор В.М. Топчий) і п'єсу «Сніданок у міського голови» (автор М.О. Троянов), а також третє видання путівника по Миколаївському зоопарку «Навколо світу за півдня» (автор В.М. Топчий). 18 листопада 2006 р. після реконструкції відбулося відкриття музею зоопарку. Музей було засновано у 1988 році. Матеріали для наповнення музею почали збирати ще з початку 80-х років. В музеї представлені документи, фотографії, особисті речі Леонтовича та Нічікова,

письмові спогади працівників, колекція черепів та опудал тварин, що колись утримувались у зоопарку, колекція яєць, картоплани та путівники інших зоопарків. 15 та 16 вересня 2007 р. пройшла перша Міжнародна конференція юннатського руху, присвячена 70-річчю гуртка юних біологів Миколаївського зоопарку. 18 грудня 2007 р. Миколаївський зоопарк отримав нагороду Всеукраїнського фонду сприяння міжнародному спілкуванню «Українське народне посольство». Директор В.М. Топчий був нагороджений орденом «Святого Миколи Чудотворця» III ступеня, а колектив Миколаївського зоопарку – золотою медаллю «За високий професіоналізм». У кінці 2007 р. випущено 2-е видання (доповнене і перероблене) книги «Раціони тварин Миколаївського зоопарку». У серпні 2008 р. вийшов з друку «Збірник нормативних документів Миколаївського зоопарку».

6 вересня 2008 р. відбулося святкування 30-річчя діяльності зоопарку на новій території, у рамках якого відбулося відкриття меморіальної дошки, присвяченої І.М. Канаєву, голові міськвиконкому, який зробив великий внесок у будівництво Миколаївського зоопарку на новій території. Відкрилася виставка «Історія зоопарку в особах». Відвідувачам були представлені портрети директорів Миколаївського зоопарку.

5 вересня 2009 р. Миколаївський зоопарк відзначив 108-річчя. На святкуванні відбулася презентація гімну зоопарку «Ми з тобою однієї крові!» (автор Ю.Ю. Храмов) і презентація нової книги про зоопарк «Під покровом Мауглі і Багіри» (автор Наталія Христова). У цей день також були урочисто відкриті мармурові леви-вартові, встановлені біля воріт нашого зоопарку до 220-річчя міста Миколаєва за підтримки мера міста В.Д. Чайки та директора зоопарку В.М. Топчого.

11 вересня 2009 р. Указом Президента України №730/2009 «Про відзначення державними нагородами України» директору Миколаївського зоопарку В.М. Топчому було присвоєно почесне звання «Заслужений працівник культури України». З друку вийшла нова книга про Миколаївський зоопарк «Ми з тобою однієї крові. Фотоальбом». На знімках зображені тільки тварини Миколаївського зоопарку. 23 листопада 2010 р. відбулося перетворення зоопарку з комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївський зоопарк» у комунальну установу Миколаївський зоопарк.

1 лютого 2011 року Миколаївським зоопарком був заснований Орден Миколи Леонтовича, засновника Миколаївського зоопарку. 3 31 травня 2011 року по 3 червня 2011 року була проведена XVII Міжнародна конференція Євро-Азіатської Регіональної Асоціації зоопарків і акваріумів, приурочена до 110-ї річниці Миколаївського зоопарку. У роботі конференції взяли участь 133 спеціалісти з 19 країн світу. 22-23 жовтня 2011 року у м. Миколаєві відбулася I Всеукраїнська науково-практична конференція та виставка-сеінар «Проблеми тераріумістики». На конференції було вирішено створити Всеукраїнську асоціацію любителів тераріумних тварин. 20 грудня 2011 року в конференц-залі

Ми з тобою однієї крові

Про те, що бувало колись в давнину,
Історію вам розкажу я одну,
Що в пам'яті людства роками жила,
Про те, як з вовками людина росла.

Іх вчитель-мудрець, старий добрий ведмідь
Навчав їх сичать, говорити і ревіть
Слова, що є джунглів закон і життя:
«Ми з тобою однієї крові, ти і я!»

Ми з тобою однієї крові,
Ми з тобою однієї крові.
Хай цей закон буде в серці твоїм завжди.
Ми з тобою однієї крові,
Ми з тобою однієї крові.
З цими словами в майбутнє своє іди.

Нас казка навчала в гармонії жити
З всіма, з ким нам разом планету ділити,
Де ліс, і тварини, і сильна людина –
Частини життя, це природи частина!

Хай роки пройдуть, підрастуть наші діти,
Вони понесуть всюди вільно по світу
Старенької казки слова в майбуття:
«Ми з тобою однієї крові, ти і я!»

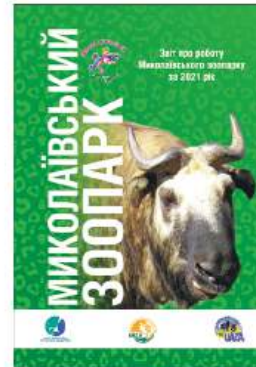
Гімн зоопарку

Орден
М.П. Леонтовича

Миколаївського зоопарку відбулося урочисте засідання, присвячене 135-річчю від дня народження засновника Миколаївського зоопарку і його першого директора Миколи Павловича Леонтовича.

8 вересня 2012 р. директор Миколаївського зоопарку Володимир Миколайович Топчий, Заслужений працівник культури України, член ради Європейської асоціації зоопарків і акваріумів, був нагороджений премією Євразійської регіональної асоціації зоопарків та акваріумів ім. С. М. Кудрявцева.

Обкладинка звіту

Обкладинка звіту

Церемонія нагородження проходила в урочистій обстановці на Щорічній конференції ЄАРАЗА у м. Ярославлі (Росія). Премію Володимиру Миколайовичу вручив президент ЄАРАЗА, член-кореспондент Російської Академії природничих наук, генеральний директор Московського зоопарку Володимир Володимирович Спіцин.

Миколаївський зоопарк, першим серед туристичних центрів Миколаївщини, увійшов до Європейської системи «Туристична марка», яка діє у 19 країнах світу. Ми раді представити нашим відвідувачам свою туристичну марку під № 401 «Миколаївський зоопарк», урочиста презентація якої відбулася в день народження зоопарку і була приурочена до 226-річчя міста Миколаєва. З 2013 р. Миколаївський зоопарк почав видавати річні звіти зоопарку друкарським способом. У барвистих ілюстрованих брошурах представлений аналіз динаміки зміни чисельного складу тварин зоопарку, аналіз годування, збереження молодняку тощо.

З 29 серпня по 1 вересня 2016 року пройшов акредитаційний скринінг Миколаївського зоопарку представниками ЄАЗА, за результатами якого Миколаївському зоопарку було знижено статус до кандидата у члени ЄАЗА з наданням 5 років для проведення необхідної модернізації з метою досягнення сучасних стандартів ЄАЗА.

Протягом останніх десяти років проводилася робота із вдосконалення затверджених у 2007 р. та створення нових раціонів для видів тварин, які раніше не утримувалися в зоопарку. Результатом цієї роботи став випуск третього видання раціонів. Зоопарк перейшов на годівлю тварин за новими раціонами з 1 червня 2017 р.

Туристична марка

16 листопада 2017 року в Миколаївському зоопарку пройшла щорічна звітна конференція Української асоціації зоопарків і акваріумів (УАЗА). У ній взяли участь 25 представників із 12 зоопарків, акваріумів, тераріумів України. Основна тема щорічної конференції УАЗА-2017 – «Вдосконалення умов утримання тварин і створення нових сучасних експозицій у зоопарку». Також велику увагу було приділено розгляду та обговоренню законопроектів щодо збереження природного фонду України. У березні 2018 року був виданий четвертий збірник наукових статей співробітників Миколаївського зоопарку, а також наших колег із зоопарків України. У цьому збірнику представлено 36 статей із 7 зоопарків. 28-29 листопада 2018 року на теренах Миколаївського зоопарку пройшла науково-практична конференція представників Української асоціації зоопарків та акваріумів (УАЗА), присвячена питанням годування диких тварин у зоопарку, приготування кормів та техніки безпеки під час годування. У конференції взяли участь 26 спеціалістів з годування тварин, які прибули із різних зоопарків України.

З 16 серпня по 27 грудня 2019 року була проведена первинна атестація умов праці на 83 робочих місцях робітників з догляду за тваринами зоологічних відділів щодо визначення права на пільги і компенсації за роботу у шкідливих і важких умовах праці. Дослідження проводилися санітарною лабораторією Миколаївської філії ДП «ЧЕТЦ Держпраці» та південно-регіональною санітарною лабораторією з охорони праці та атестації робочих місць за рахунок власних коштів

Презентація книги «Миколаївський зоопарк в фотографіях і документах».

зоопарку на суму 44220 грн. За результатами первинної атестації робочих місць та відповідно до чинних законодавчих актів України встановлено наступні пільги і компенсації за шкідливі і важкі умови праці на всіх зоологічних відділах:

- встановлено доплати у розмірі 12% тарифної ставки за шкідливі і важкі умови праці згідно затвердженої шкали «Типового положення про оцінку умов праці на робочих місцях і порядок застосування галузевих переліків робіт, на яких можуть встановлюватися доплати робітникам за умови праці». Доплати нараховуються за фактично відпрацьований час у шкідливих і важких умовах праці;
- збільшена тривалість щорічної додаткової відпустки за особливий характер праці до семи календарних днів, яка визначається залежно від фактично відпрацьованого часу.

12 грудня 2019 року в Центральній бібліотеці ім. М.Л. Кропивницького відбулася презентація нової колекційної фотокниги «Миколаївський зоопарк в фотографіях і документах» (автор В.М. Топчий).

Відкриття конференції в зоопарку

У 2020 році зоопарк зазнав значних матеріальних збитків не менш ніж на 3 мільйони гривень з причини карантинних заходів, що були введені в країні через епідемію COVID-19. У цей період з 17 березня 2020 року до 11 травня 2020 року Миколаївський зоопарк був тимчасово зачинений для відвідувачів згідно з розпорядженням міського голови О.Ф. Сенкевича №65р від 16.03.2020 р. Зоопарк пережив цей період без жодної зовнішньої фінансової підтримки.

15 вересня 2021 року у Миколаївському зоопарку відбулося урочисте відкриття конференції «Зоопарк у реаліях сьогодення», присвяченої 120-річчю заснування Миколаївського зоопарку. До нас приїхали 27 представників 15 зоопарків України. Мета конференції – обмін досвідом з питань роботи сучасного зоопарку в умовах сьогодення. Також одним з основних питань конференції було створення нової спільноти, яка об'єднує зоопарки та інші установи, які утримують диких тварин – Асоціації зоопарків України (АЗУ). Засновниками цієї асоціації стали директори 9 присутніх на конференції зоопарків.

24 лютого 2022 року Україна була піддана нічим не обґрунтованій агресії з боку росії.

26 лютого Миколаївський зоопарк ухвалив рішення про припинення членства у ЄАРАЗА та про вихід директора зоопарку Володимира Топчого зі складу президії цієї асоціації, яка об'єднує зоопарки та акваріуми рф та деяких інших країн.

У 2022 році за час війни на територію Миколаївського зоопарку впали частини 8 реактивних снарядів від різних видів реактивних систем залпового вогню.

Перша ракета, яка впала на територію зоопарку

На територію зоопарку під час війни впало 8 ракет

Ракета біля вольєру з бізоном

Війна підштовхнула зоопарки України до більш тісної співпраці. У серпні було здійснено державну перереєстрацію Української Асоціації Зоопарків та Акваріумів у Асоціацію Зоопарків України (АЗУ). Членами АЗУ є провідні зоопарки нашої країни: Рівненський зоопарк, Одеський зоопарк, Харківський зоопарк, Черкаський зоопарк, БІОН Тераріум Центр (Київ), Миколаївський зоопарк, Луцький зоопарк та зоопарк міста Дрогобич «Лімпопо». Головою правління Асоціації є директор Миколаївського зоопарку, заслужений працівник культури України Володимир Топчий. Миколаївський зоопарк у 2022 році неодноразово отримував фінансову підтримку та гуманітарну допомогу від зоопарків Європи у вигляді сублімованих кормів для тварин, медикаментів та спеціалізованого обладнання. За 2022 рік від зоопарків Європи, за підтримкою ЄАЗА та завдяки проданим по всьому світу онлайн-квиткам до зоопарку ми отримали благодійну допомогу в розмірі 2,5 млн. євро. З них до бюджету було сплачено 3,9 млн. грн ПДВ і 8,7 млн. грн податку на прибуток. Ми дуже вдячні усім тим, хто причетний до цього. А також нашим колегам із

Меморіально дошка

Модульне укриття на території зоопарку

Рівного, Львова, Одеси, які допомагали з доставкою важливого гуманітарного вантажу. Війна показала справжніх друзів. 18 серпня 2023 року на центральній площі Миколаївського зоопарку відбулося урочисте відкриття пам'ятної дошки на честь співробітників зоопарку, які загинули, захищаючи Україну та нашу свободу: Дмитра Резніка та Павла Шевченка.

У серпні 2023 року для захисту відвідувачів і співробітників зоопарку від дії вибухової хвилі та поранень уламками ракет було придбано конструкції двох модульних укриттів за бюджетні кошти та встановлено на території КУ Миколаївський зоопарк. 9 жовтня 2023 року голова правління АЗУ Володимир Топчий виступив на відкритті 78-ї Щорічної конференції Всесвітньої асоціації зоопарків та акваріумів (WAZA) в місті Сан-Дієго (США)

(Він розповів учасникам про діяльність українських зоопарків в умовах російського вторгнення.

29 січня 2024 року розпорядженням Миколаївської обласної військової адміністрації № 26-р від 29.01.2024 р. КУ Миколаївський зоопарк було визначено критично важливим для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період, установі було надано статус об'єкту критичної інфраструктури, що дозволило забронювати на воєнний час на 2024 рік дев'ять співробітників зоопарку. 14 наших співробітників захищають нашу країну на фронті.

12 вересня 2024 року директора Миколаївського зоопарку Володимира Топчого було нагороджено почесною відзнакою «За оборону Миколаєва». Нагороду ініціював мер міста Олександр Сенкевич на знак вшанування тих, хто відважно став на захист нашого міста в перші дні вторгнення та не дав ворогу захопити його. Це відзнака не тільки директора, а й усього колективу Миколаївського зоопарку.

У вересні 2024 року було видано нову брошуру «Миколаївський зоопарк. Випробування.», в якій йдеться про досвід роботи зоопарку в період повномасштабного вторгнення російської федерації. У тяжкий воєнний час Миколаївський зоопарк продовжує співпрацювати з міжнародною зоопарківською спільнотою, у тому числі з Всесвітньою асоціацією зоопарків і акваріумів (WAZA), куди наш зоопарк, єдиний із зоопарків України, був прийнятий у 2003 році. Завдяки співробітництву з подібними організаціями, ми обмінюємось цінним досвідом і знаннями. Ми відправили англійські примірники брошури нашим колегам за кордон, в тому числі в головний офіс WAZA в Барселоні.

Брошура "Миколаївський зоопарк Випробування"

Скульптор Юрій Макушин

Мартін Зордан, головний виконавчий директор WAZA, надіслав нам у відповідь лист, в якому виклав свої враження і побажання. Ми дякуємо колегам за добрі слова співчуття і сподіваємось на мир і перемогу.

Талановитий скульптор Юрій Макушин – автор більшості пам'яток і меморіальних дошок в Миколаєві та Миколаївській області. Миколаївський зоопарк пишається двома роботами видатного майстра.

У 1978 році на площі перед зоопарком була встановлена скульптура «Мауглі і Багіра», що стала нашою емблемою та означає єдність людини та природи. Ця робота створювалась у співавторстві з дружиною Інною Макушиною.

9 вересня 2001 року відбулося урочисте відкриття нової площі та пам'ятника засновнику зоопарку М.П. Леонтовичу, авторами якого стали Інна, Юрій та Віктор Макушини. Юрій Макушин нагороджений Орденом Миколи Леонтовича.

6 лютого 2025 року відбувся онлайн-семинар «Охорона праці в зооустановах Асоціації зоопарків України». Організатором першої у 2025 році зустрічі спільноти зоопарків АЗУ виступив Миколаївський зоопарк. Голова правління АЗУ Володимир Топчий поінформував присутніх на семінарі про те, що розпочата робота над «Правилами безпеки та охорони праці в зооустановах АЗУ». Наразі завершується робота над текстом правил, після чого документ буде узгоджений з відповідними державними інстанціями.

13 лютого 2025 року відбувся тренінг, темою якого стало дресирування тварин у зоопарках. Своім досвідом дресирування тварин з українською зоопарковою спільнотою поділилася Анет Педерсен (Копенгагенський зоопарк, Данія). Загалом до тренінгу з дресирування тварин у зоопарках приєдналися онлайн понад 30 учасників серед яких були представники Миколаївського зоопарку. 26 лютого 2025 року колектив Миколаївського зоопарку загальнодержавного значення нагороджено міською відзнакою "За оборону Миколаєва". Ця нагорода є визнанням мужності та самовідданості, працівників які, попри постійні обстріли та небезпеку, продовжували доглядати за тваринами та підтримувати роботу установи в найтяжчі часи.

4 березня 2025 року Асоціація зоопарків України провела онлайн-семинар «Як зоопаркам розбудовувати комунікації з державними установами та політиками», в якому взяли участь Миколаївський зоопарк та інші зоопарки України.

Доповідачами на семінарі були Томаш Русек – директор з адвокації та комунікацій EAZA, фахівець з політики ЄС з досвідом наукової роботи, PR, комунікацій та організаційної стратегії та Франтішек Пршибрські – керівник відділу охорони природи в зоопарку міста Острава (Чехія).

ZOOfanatika

11-13 квітня директори 6 зоопарків-членів АЗУ – Володимир Топчий, Миколаївський зоопарк; Ігор Беляков, Одеський зоопарк; Євгеній Ван, Черкаський зоопарк «Roshen»; Олег Павлюк, Рівненський зоопарк; Людмила Денисенко, Луцький зоопарк; Сергій Костів, зоопарк «Лімпопо» стали почесними гостями в Любінському зоопарку (Польща) на аукціоні «Zoo Fanatika». «ZooFanatika» – це зустріч любителів зоології, зоопарківської справи та колекціонерів документів, книг та артефактів, пов'язаних із зоопарками. На відкритті зустрічі гості з України поінформували учасників про поточний стан справ

в українських зоопарках. У рамках події голова правління АЗУ Володимир Топчий став учасником традиційної дискусії з відомими зоологами та фахівцями зоопарківської справи. Усі кошти, отримані на традиційному аукціоні, були передані на підтримку українських зоопарків.

10 травня 2025 року в Миколаївському зоопарку було урочисто відкрито перший в Миколаєві готель для комах. Цей проект виконується в рамках ініціативи «Оцінка забруднення пошкоджених ґрунтів та

розробка плану відновлення земель у Миколаївській області», що реалізується Програмою розвитку ООН в Україні за фінансової підтримки уряду Швеції. У заході взяли участь співробітники Миколаївського зоопарку, Програми розвитку ООН, Управління екології та природних ресурсів Миколаївської ОВА, гурток юннатів зоопарку, представники ЗМІ. Ця чудова подія – один із кроків до збереження біорізноманіття та розвитку екологічної свідомості.

25 травня 2025 року Миколаївський зоопарк поніс тяжку втрату – померла Віра Павлівна Журавльова, заступник завідувача відділу копитно-хоботних тварин.

Віра Павлівна все своє життя віддала зоопарку, пропрацювавши в ньому більше 50 років, вона зробила значний внесок у розведення та збереження рідкісних і зникаючих тварин, багато з яких були розведені у нас вперше на території України. Віра Павлівна була одним з найдосвідченіших фахівців Миколаївського зоопарку, чуйним керівником і наставником, відданим професіоналом своєї справи. Вона назавжди залишиться у наших серцях і нашій пам'яті.

28 травня 2025 року Миколаївський зоопарк отримав гуманітарну допомогу – корм для слонів виробництва «Intira GmbH ZOO ANIMAL FOOD» у кількості 78 мішків загальною вагою 1950,00 кг. Корм надала німецька асоціація ELEFANTEN-SHUTZ EUROPA e.V., яка виступає як об'єднання людей, які піклуються про долю слонів, чиє фізичне чи психічне здоров'я прямо чи опосередковано перебуває під загрозою. Ми вдячні нашим німецьким партнерам за цінну допомогу для наших слонів та сподіваємось на подальшу плідну співпрацю.

Готель для комах

Віра Павлівна Журавльова, заступник завідувача відділу копитно-хоботних тварин

Гуманітарна допомога для слонів з Німеччини

25 червня 2025 року, свій 90-річний ювілей відзначила Валентина Олександрівна Попова-Леонтович – онука засновника Миколаївського зоопарку Миколи Павловича Леонтовича.

Валентина Олександрівна протягом багатьох років підтримувала теплі відносини з зоопарком, була присутня на всіх ювілейних заходах, брала участь у творчих вечорах, присвячених особисто Миколі Леонтовичу. Вона відкривала пам'ятник своєму діду – засновнику Миколаївського зоопарку, на площі, що наразі носить його ім'я. Завдяки її спогадам про родину було зібрано багато матеріалів про діяльність Миколи Леонтовича. Цінні експонати нашого Музею історії зоопарку передані Валентиною Олександрівною. Це особисті речі засновника зоопарку, дерев'яний годинник-"зоуля" кінця XIX століття, історичні фотографії з сімейного архіву. Нею також були подаровані ноти романсу, автором якого є її дід.

Валентина Олександрівна Попова-Леонтович

Валентина Олександрівна нагороджена Орденом Миколи Леонтовича.

З перших чисел липня до 07 серпня виконані роботи з відкачування мулу та очищення ставка відділу орнітології об'ємом 6,3 тис. м³. МКП «Миколаївводоканал» надав техніку та допомогу у виконанні робіт з очищення, а студентами Миколаївського національного аграрного університету були виконані роботи з остаточної зачистки дна ставка згідно договору підряду. Також власними силами виконані ремонтні (зварювальні, фарбувальні) роботи з реконструкції будиночків для гніздування птахів та огорожі ставку, а з 12 серпня 2025 року почалося заповнення водойми.

24 листопада 2025 року був підписаний акт про виконання проекту «Еко-теплиця у зоопарку», який здійснила громадська організація «РУМ» – за власний рахунок і власними силами ними зроблено монтаж каркасу теплиці. Проект реалізовано у рамках програми Youth Climate Action Fund за підтримки Bloomberg Philanthropies.

Теплиця – частина молодіжного екологічного проекту, спрямованого на збереження біорізноманіття та розвиток екоосвіти. Розміром 7×8 метрів, вона має освітлення та систему зрошення. Частину конструкцій вдалося зробити з матеріалів, які зоопарк мав у наявності. У теплиці вирощуватимуть декоративні рослини і квіти, які надалі висаджуватимуть на території зоопарку, аби створювати більш природне середовище для тварин і тішити відвідувачів.

10 грудня 2025 року адміністрація Інгульського району передала зоопарку дизельний генератор «Еквівес EKV-DS-77E3-SR-A Ricardo», номінальна потужність якого 56 кВт, максимальна – 77 кВт. В рамках підготовки до святкування 125-річчя Миколаївського зоопарку в 2025 році була розроблена та виготовлена фірмою «Герольдмайстер» нова нагрудна нагорода – «Зірка Миколаївського зоопарку» – для відзначення співробітників закладу, фахівців зоопарків України та Європи, громадян України за заслуги перед Миколаївським зоопарком та суспільством у справі захисту, збереження та відтворення тваринного світу, за розведення рідкісних видів тварин, значний внесок у пропаганді

Проект «Еко-теплиця у зоопарку», який здійснила громадська організація «РУМ» – за власний рахунок і власними силами

питань захисту природи та значний внесок в розвиток Миколаївського зоопарку та зоопарківської справи.

У зв'язку із стабілізаційними відключеннями електричної енергії в межах графіку погодинних та аварійних відключень, у місті Миколаєві, у період дії воєнного стану та з необхідністю підтримання температурного режиму в приміщеннях зоопарку, у 4 кварталі 2025 року було задіяно 6 генераторів і використано бензину – 171 л, дизельного пального – 1224 л.

Протягом 2025 року Миколаївський зоопарк отримував системну благодійну допомогу від волонтера зі Швеції Мартіна Йоханссона (Martin Johansson) та його партнерів.

Зірка Миколаївського зоопарку

Взимку за його сприяння та фінансової підтримки організацій Tree of Pets AB і Stora Höga Hund & Kattbutik AB зоопарк отримав 1 тону корму для котів та 1,5 тону корму для собак. Зазначені корми були використані для забезпечення раціону хижих тварин зоопарку.

Влітку Мартін Йоханссон спільно з волонтерами зі Швеції передали зоопарку ветеринарні препарати та медичні матеріали, зокрема шприці, інфузійні системи (крапельниці), розчин Рінгера, перев'язувальні матеріали, медичні халати та інші засоби, необхідні для роботи ветеринарної служби установи.

Восени зоопарк отримав від шведських волонтерів набір професійних інструментів для догляду за копитами тварин. Допомогу було надано за участі Мартіна Йоханссона, Інгалілла Андреассен (Ingalill Andreassen) та їхніх однодумців.

Надана протягом року допомога мала важливе значення для забезпечення належного утримання тварин та стабільної роботи зоопарку в умовах воєнного стану.